

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Toma Nadejda,

judecători - Cobzac Elena, Timofci Vladimir, Țurcan Anatolie și Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului Prisacari Corneliu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Prisacari Corneliu Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în r-nul Xxxxx, sat. Xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 01.04.2013 - 25.04.2014 (prima instanță);
2. 16.05.2014 - 25.11.2015 (instanța de apel);
3. 12.02.2016 - 12.07.2016 (instanța de recurs ordinar);
4. 11.08.2016 - 25.01.2018 (instanța de apel);
5. 12.04.2018 - 12.06.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Dondușeni din 25 aprilie 2014, Prisacari Corneliu a fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzută de art.151 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Prisacari Corneliu a fost considerat reabilitat.

A fost respinsă acțiunea civilă înaintată de Grigoriu Valentin.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Prisacari Corneliu se învinuiește în aceia că: la data de 07 august 2012, în jurul orelor 02:30, aflându-se în apropierea barului „Iana” din localitatea Dondușeni, str. Comarov, în rezultatul unor relații ostile, urmărind scopul cauzării leziunilor corporale lui Grigoriu Valentin, intenționat i-a aplicat acestuia o lovitură cu un cric metalic peste cap, prin ce i-a cauzat potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 242 A din 12.11.2012 leziuni corporale grave sub formă de fractură liniară a osului occipital, periculoase pentru viață, acțiuni încadrate de către acuzare la art. 151 alin. (1) Cod penal cu calificativele „*vătămarea intenționată gravă a sănătății, care este periculoasă pentru viață*”.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri :

3.1. procurorul Vizniuc Sergiu, care a solicitat condamnarea lui Prisacari Corneliu pe art. 151 alin. (1) Cod penal, prin numirea pedepsei închisorii cu executare, invocând caracterul neobiectiv al constatărilor judiciare, bazate în special pe divergențele dintre depozițiile părții vătămate și a martorilor ce s-au datorat existenței mai multor factori printre care starea de ebrietate, iluminarea insuficientă a teritoriului aferent barului unde s-a petrecut incidentul, rapiditatea declanșării lui, ce însă nu pot fi statuate la baza sentinței de achitare, pentru, că în opinia sa acuzarea a acumulat suficiente probe care incontestabil îi denotă vinovăția, chiar dacă victima nu a reușit să-l identifice ca făptuitor, reieșind din împrejurările expuse ale cauzei, fapt rezultat și din depozițiile martorilor N. Colesnic, D. Drelea, Iu. Pînzari și A. Duca;

3.2. Grigoriu Grigore în calitate de reprezentant al victimei Grigoriu Valentin, prin care a solicitat condamnarea inculpatului în temeiul învinuirii lui formulate, chiar dacă fapta a fost comisă prin complicitate cu alte persoane, ce au rămas neidentificate ca rezultat al caracterului superficial și neobiectiv al urmăririi penale, în care contrar prevederilor art. 116, 113 Cod de procedură penală nu s-a efectuat recunoașterea persoanelor bănuite și nu s-a dispus confruntarea lor pentru constatarea în acțiuni, inclusiv a elementelor de huliganism agravat prevăzut la art. 287 alin. (3) Cod penal și sustragere prin jaf sau tâlhărie a bunurilor menționate în plângerea de la f.d. 33, fapt prin care părții vătămate V. Grigoriu i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO, or, acuzatorul de stat contrar prevederilor art. 60 pct. 7) Cod de procedură penală, nu a înștiințat victima despre finisarea urmăririi penale, lipsindu-l de dreptul de a lua cunoștință cu materialele cauzei acumulate la faza de urmărire penală, respectiv, neavând posibilitatea de a formula plângere împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale OUP (art. 313 Cod de procedură penală).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 noiembrie 2015, apelurile declarate de acuzatorul de stat și a avocatului Grigore Grigoriu în numele părții vătămate Valentin Grigoriu au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței primei instanțe fără modificări.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut examinarea completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei, acuzatorul de stat în cadrul examinării cauzei în instanța de fond și cea de apel neprezentând probe obiective, veridice și concludente ce incontestabil ar demonstra vinovăția inculpatului C. Prisacari în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, prin raportul de expertiză medico-legală nr. 242A din 15.11.2012 confirmându-se depistarea la victima V. Grigoriu a vătămarilor corporale, dar nu și persoana ce le-ar fi cauzat, respingându-se argumentele avocatului Grigore Grigoriu referitor la caracterul incomplet al urmăririi penale, cauza fiind judecată în limita învinuirii formulate în rechizitoriu, cu care instanța de fond a fost sesizată în ordinea art. 325 Cod de procedură penală.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul Pasat Liliana, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, pripit și greșit a concluzionat despre nevinovăția inculpatului. La fel, a menționat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor și probelor prezentate, invocate în apel, iar decizia nu cuprinde motivele pe care

se întemeiază soluția.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 iulie 2016 a fost admis recursul ordinar declarat de procurorul Pasat Liliana, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea soluției, instanța de recurs ordinar a menționat că instanța de apel la rejudecare trebuie să respecte principiului contradictorialității și egalității armelor în procesul penal, cu respectarea drepturilor procesuale a tuturor participanților la proces, inclusiv a părții vătămate Valentin Grigoriu și a avocatului acestuia, ce au fost lipsiți de posibilitatea participării în instanța de apel, a cărei decizie este criticată în aspectul lipsei unei motivări argumentate a depozițiilor victimei și inculpatului de la urmărirea penală, unde cel din urmă a recunoscut aplicarea unei lovituri la ceafă, în raport cu care neîntemeiat s-a dat o apreciere critică raportului de expertiză medico-legală nr. 242A din 15.11.2012, potrivit căruia vătămarea corporală a fost cauzată cu un corp (uri) contondente dure, în calitate de care potrivit literaturii de specialitate figurează pumnul, piciorul, bâtele, etc, din concluziile expertului M. Herescu rezultând, că leziunile corporale puteau apărea prin mecanism de lovire repetată cu pumnii, picioarele sau alte obiecte contondente.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 ianuarie 2018 au fost admise apelurile procurorului în procuratura Dondușeni, Vizniuc Sergiu și cel comun al părții vătămate Valentin Grigoriu și reprezentantului său Gheorghe Grigoriu, casată sentința și pronunțată o soluție nouă, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Prisacari Corneliu a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe termen de trei ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În privința lui Prisacari Corneliu au fost păstrate dispozițiile de anunțare în căutare, stabilite prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20.12.2017.

Au fost admise în parte cerințele părții vătămate Grigoriu Valentin cu privire la încasarea prejudiciului, dispunându-se încasarea în beneficiul lui de la Prisacari Corneliu a daunei morale în sumă de 30 000 lei, cu soluționarea daunei materiale în ordinea procedurii civile.

7.1. În rezultatul cercetării multiaspectuale a probelor administrate la caz prin prisma art. 100-101 Cod de procedură penală, instanța de apel a constatat ca fiind dovedit faptul, că Prisacari Corneliu la data de 07 august 2012, în jurul orelor 02:30, aflându-se în apropierea barului „Iana” din localitatea Dondușeni, str. Comarov, în rezultatul unor relații ostile, urmărind scopul cauzării leziunilor corporale lui Grigoriu Valentin, intenționat i-a aplicat acestuia o lovitură cu un cric metalic peste cap, prin ce i-a cauzat potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 242 A din 12.11.2012 leziuni corporale grave sub formă de fractură liniară a osului occipital, periculoase pentru viață, acțiuni ce pe deplin se încadrează la art. 151 alin. (1) Cod penal cu calificativele „vătămarea intenționată gravă a sănătății, ce este periculoasă pentru viață”.

În motivarea soluției, instanța de apel a ținut cont și de jurisprudența CtEDO în cauza Manolachi vs. România, în care Curtea a reiterat, că omisiunea instanței de apel și recurs

„de a-i audia pe reclamant și pe martori înainte de a-l condamna pe acesta, i-a limitat semnificativ dreptul la apărare, în condițiile în care a fost găsit vinovat pe baza unor mărturii care, ele însele, fuseseră suficiente să determine instanța de fond să se îndoiască de temeinicia acuzației formulate împotriva sa pentru a motiva soluția de achitare”, precum și cea din cauza *Mischie vs România*, în care CtEDO a constatat imposibilitatea condamnării persoanei de către instanța de recurs, după achitarea lui de către instanța de fond și apel, fără examinarea de noi probe, inclusiv prin audierea nemijlocită a martorilor, în situația în care faptele primesc o nouă interpretare decât cea reținută anterior.

Astfel, concluzionând caracterul neargumentat al sentinței de achitare adoptată în cazul din speță, luând în considerație jurisprudența CtEDO ce interzice condamnarea inculpatului după o achitare în fond, fără audierea lui nemijlocită cu cercetarea probatoriului administrat la caz, reieșind din limita rejudecării cauzei în ordinea art. 436 Cod de procedură penală și ținând cont de recomandările CSJ supra nominalizate, Colegiul, printr-o examinare suplimentară a probatoriului și cu acordarea unei noi aprecieri împrejurărilor faptice a cauzei, a constatat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului Prisacari Corneliu în cauzarea vătămarilor corporale grave părții vătămate V. Grigoriu, acțiunile lui încadrându-se pe deplin la componenta art. 151 alin. (1) Cod penal.

În motivarea acestei concluzii, instanța de apel a reținut, că deși inculpatul Corneliu Prisacari în cadrul audierilor în instanța de fond și cea de apel a negat fapta imputată ca infracțiune, susținând declarațiile la urmărirea penală în ceea, că în noaptea de 07.08.2012 în timp ce se afla împreună cu Duca A., Lupașcu E., Paun R., Pînzari Iu. și Sidorov în barul „Iana” din or. Dondușeni, a văzut momentul în care între Iu. Pînzari pe de o parte și V. Grigoriu și Drelea ce jucau biliard pe de altă parte, s-a iscat un conflict, pe parcursul cărui V. Grigoriu a ieșit din încăpere, iar D. Drelea făcând un sunet s-a îndreptat spre calea ferată, el urmându-l, însă până al ajunge, în acest loc parcase câteva automobile din care au coborât în jur de 15 persoane ce i-au aplicat mai multe lovituri, inclusiv cu un cric metalic, de la care căzu jos, apoi ridicându-se și luând acest cric, se coborî în vale unde se afla V. Grigoriu cu bîta în mână și pentru ai dezbate, l-a lovit cu pumnul mâinii drepte în spate mai jos de regiunea gâtului, în apropierea omoplatului stîng, de la care acesta căzu jos, împreună cu Paun R., Lupașcu R. și Sidorov ascunzându-se sub un brad din parc, unde au stat timp de trei ore, apelându-l pe Babilici când i se făcu rău, acesta luându-l și transportându-l la spital, unde i s-a acordat ajutor medical, la fel ca și lui Pînzari (f.d. 111 v.1; 138-144, vol. 2), vinovăția lui și-a găsit deplină confirmare prin probele verbale și scrise, administrate în cauză de către organul de urmărire penală, ce au servit obiect de cercetare judecătorească inclusiv și în instanța de fond, doar că au primit o apreciere neobiectivă în raport cu prevederile art. art. 100-101 Cod de procedură penală, eroare ce va fi înlăturată de către instanța de apel printr-o reapreciere a lor în cadrul rejudecării cazului în ordinea art. 436 Cod de procedură penală.

În contextul declarațiilor date în instanța de apel, și anume declarațiile părții vătămate, Grigoriu Valentin, martorului Drelea Dorin, martorului Pînzari Iurie, martorului Duca Artur, martorului Lupașcu Eugeniu, martorului Paun Ruslan, martorului Colesnic Natalia, martorului Bucatari Stanislav, instanța de apel a menționat, că deși instanța de fond în conținutul sentinței de achitare a făcut referire la un șir de probe scrise, care în fapt vin să

confirme învinuirea adusă lui Corneliu Prisacari, totuși în motivare le-a dat insuficientă apreciere, neluând în considerație faptul, că prin plângerea depusă la 05.09.2012 de către V. Grigoriu, acesta a solicitat identificarea și atragerea la răspunderea penală a persoanelor necunoscute, care l-au maltratată în seara de 07.08.2012 cauzându-i vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, fiindu-i sustrate 1 125 lei și careva acte (f.d. 3, vol. 1), potrivit tabelului fotografic la fața locului depistându-se îmbrăcăminte, încălțăminte, chipiu, ștahetă, nefiind ridicate careva obiecte (f.d. 4-9, vol 1); prin informația parvenită la dispecerul de la pupitrul ÎS „Serviciu Pază” filiala Dondușeni, comunicându-se că în noaptea de 07.08.2012, în jurul orelor 02:35, gardianul public superior S. Bucătari a solicitat deplasarea grupei operative a CPR Dondușeni la barul „Iana” unde persoane necunoscute se băteau, spitalul Dondușeni confirmând, că la 07.08.2012 după ajutor medical s-a adresat D. Drelea, V. Grigoriu, A. Duca, I. Pînzari și C. Prisacari (f.d. 10-19, vol. 1).

Din cererea formulată de către V. Grigoriu adresată Comisarului de poliție Dondușeni, rezultă descrierea evenimentelor avute loc la data de 07.08.2012, precizând, că a fost lovit în regiunea capului cu un obiect dur, ca rezultat căzând jos, fiindu-i sustrate mijloace bănești în sumă de 1 125 lei, documente, solicitând de a fi luate măsuri cu respectivelor persoane (f.d. 31, 33 vol. 1).

Respectiv, instanța de apel, a reținut în calitate de probă raportul de expertiză medico-legală nr.242A din 12.11.2012 efectuat de expertul Herescu M, acordându-I caracter prioritar în comparație cu raportul de expertiză medico-legală nr. 128 d din 19.09.2012, întocmit de către medicul legist Iu. Frecăuțanu, pe motiv, că medicul legist M. Herescu și-a bazat concluziile reieșind din datele clișeiilor radiologice nominalizate în fișa medicală a bolnavului, ce nu i-au fost prezentate lui Iu. Frecăuțanu, fapt ce denotă că cea de-a doua concluzie este bazată pe date obiective, fiind mult mai amplă. La fel, punînd la baza concluziei sale declarațiile medicilor legiști Iu. Frecăuțanu și M. Herescu, date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță.

Astfel instanța de apel, constatînd ca fiind dovedită fapta comisă de inculpatul Prisacari Corneliu pe art.151 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 61 Cod penal, a ținut cont și de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, stipulate la art. 75 Cod penal, considerînd că corectarea inculpatului C. Prisacari este posibilă numai prin izolarea lui de societate.

Concomitent cu latura penală, instanța de apel ținînd cont de suferințele suportate de către victima Grigoriu Valentin, a conchis posibilitatea încasării daunei morale, lăsînd solicitarea cu privire la recuperarea despăgubirilor materiale pentru soluționare separată în ordinea procedurii civile, dat fiind faptul, că suma solicitată nu a fost confirmată prin date obiective.

În motivarea soluției, instanța de apel a menționat, că odată ce la faza urmăririi penale Grigoriu Valentin prin ordonanța OUP din 25.12.2012 (f.d. 40, 43 Vol. I) a fost recunoscut în temeiul art. art. 58-59 Cod de procedură penală în calitate de victimă, respectiv parte vătămată și civilă, fiindu-i acordate în corespundere cu art. 60 Cod de procedură penală drepturile și obligațiile procesuale în calitate de parte la proces, Colegiul penal ținînd cont

de pretențiile formulate de acesta ca rezultat al acțiunilor inculpatului Prisacari Corneliu a dispus încasarea în beneficiul lui de la Prisacari Corneliu a daunei morale în sumă de 30 000 lei.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar în termen la data de 22 martie 2018 (conform ștampilei de pe plic) de către avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului Prisacari Corneliu, prin care indicând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală;

- instanța de apel la pronunțarea deciziei contestate a apreciat în mod eronat împrejurările de fapt ale cauzei și a constatat neîntemeiat vinovăția lui Prisacari Corneliu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, prin ce a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- în susținerea concluziei instanței de apel cu privire la vinovăția lui Prisacari Corneliu, aceasta a reținut următoarele declarații:

1. Declarațiile părții vătămate Grigoriu Valentin, (f.d. 101-107, 124, vol. 2).

Or, din declarațiile părții vătămate Grigoriu Valentin rezultă că lovitura în regiunea capului i-a fost aplicată de Pînzari Iurii;

2. Declarațiile lui Drelea Ion, din care însă rezultă că, acesta a aflat de la Grigoriu

Valentin despre faptul că acesta din urmă a fost lovit de Prisacari Corneliu: de pe fotografiile recunoscându-i pe Corneliu Prisacari ce împreună cu un tânăr l-a maltratat pe el, precum și pe Iurii Pînzari ce împreună cu restul persoanelor l-au bătut pe V. Grigoriu, care de altfel i-a comunicat, că a fost lovit și de inculpatul Prisacari (f.d. 76-82, vol.2).

3. Restul declarațiilor date de martori și invocate de instanța de apel nu indică la faptul că anume Prisacari Corneliu l-a maltratat pe Grigoriu Valentin și că anume din lovitura acestuia, partea vătămată a suferit traumatismele menționate în raportul de expertiză medico-legală;

- instanța de apel a ignorat faptul că partea apărării a invocat că la data incidentului a avut loc o încăierare între mai multe persoane, în cadrul căreia mai mulți participanți s-au ales cu leziuni corporale, fapt confirmat prin rapoartele de expertiză anexate la materialele cauzei;

- de asemenea, în afară de recunoașterea lui C. Prisacari că ar fi lovit victima o singură dată în spate, nu au fost prezentate careva probe în confirmarea vinovăției inculpatului în fapta imputată, și deși pumnul mâinii este considerat corp contondent, o singură lovitură cu el nu putea cauza victimei Grigoriu V. traumatismele menționate în raportul de expertiză medico-legală 242 A din 15.11.2012, la efectuarea cărui medicul-legist M. Herescu nu a ținut cont de precedentă traumă a lui V. Grigoriu din 2004, rezultată în urma accidentului rutier, primind gradul II de invaliditate;

- tot așa nu a fost dovedită aplicarea de către inculpat a loviturii cu un cric metalic, (potrivit învinuirii expuse în rechizitoriu) or circumstanțele în care cricul și bâta din lemn au ajuns la Prisacari Corneliu au fost relatate de acesta din urmă (f.d. 111 v.l; 138-144, vol. 2);

- recurentul menționează că atât organul de urmărire penală cât și instanța de apel au făcut o cercetare defectuoasă a probelor și a circumstanțelor în care s-a produs bătaia din data de 07.08.2012, ca în final toată vina pentru producerea incidentului să fie atribuită lui Prisacari Corneliu, doar pentru simplu fapt că acesta a recunoscut că, l-a lovit pe Grigoriu Valentin cu pumnul mâinii drepte în spate, mai jos de regiunea gâtului, în apropierea omoplatului stâng, de la care acesta căzu jos;

- în altă ordine de idei se menționează că instanța de apel, în mod neîntemeiat, a refuzat dispunerea efectuării expertizei medico-legale în comisie. Recurentul menționează că și în instanța de fond solicitarea avocatului Suveică Nelea în interesele inculpatului Prisacari Corneliu privind dispunerea efectuării expertizei în comisie au fost respinse de instanța de fond prin încheierea din data de 03 martie 2014 (f. d. 128 din dosar). Or, efectuarea expertizei în comisie este importantă pentru justa soluționare a pricinii;

- prin respingerea cererii depuse de apărare cu privire la efectuarea expertizei medico-legale în comisie, instanța de judecată a menținut incertitudinile cu privire la circumstanțele producerii leziunilor corporale la V. Grigoriu, precum și nu au fost înlăturate contradicțiile din expertizele anterioare;

- recurentul consideră încheierea emisă de Curtea de Apel Bălți din data de 24.01.2018 privind respingerea cererii de numire a expertizei medico-legale în comisie, una ilegală și o contestă odată cu fondul cauzei.

9. Pe marginea recursului declarat procurorul a depus referință prin care a solicitat inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

10. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Recurentul invocă în recursul declarat temeiul prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

În sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în

ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În acest sens, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, menționând în acest sens următoarele.

Astfel, se reține, că instanța de apel a constatat ca fiind dovedit faptul, că Prisacari Corneliu la data de 07 august 2012, în jurul orelor 02:30, aflându-se în apropierea barului „Iana” din localitatea Dondușeni, str. Comarov, în rezultatul unor relații ostile, urmărind scopul cauzării leziunilor corporale lui Grigoriu Valentin, intenționat i-a aplicat acestuia o lovitură cu un cric metalic peste cap, prin ce i-a cauzat *potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.242 A din 12.11.2012 leziuni corporale grave sub formă de fractură liniară a osului occipital, periculoase pentru viață*, acțiuni ce pe deplin se încadrează la art. 151 alin. (1) Cod penal cu calificativele „vătămarea intenționată gravă a sănătății, ce este periculoasă pentru viață”.

Instanța de apel constatând fapta imputată inculpatului Prisacari Corneliu a pus la baza hotărârii de condamnare declarațiile părții vătămate Grigoriu Valentin (f. d. 101-107, 124, vol.2); martorului Drelea Dorin (f. d. 76-82, vol. 2); martorului Pînzari Iurie (f. d. 26-31, 108-111, vol. 2); martorului Duca Artur (f. d. 32-37, vol. 2); martorului Lupașcu Eugeniu (f. d. 117-121, vol. 2); martorului Paun Ruslan (f.d. 39-40, vol.2); martorului Colesnic Natalia (f. d. 70-74, 122-123, vol. 2); martorului Bucatari Stanislav (f. d. 88-90, vol. 2); plângerea depusă la 05.09.2012 de către V. Grigoriu (f.d. 3, vol. 1); tabelului fotografic la fața locului (f.d. 4-9, vol. 1); informația parvenită la dispecerul de la pupitrul ÎS „Serviciu Pază” filiala Dondușeni (f.d. 10-19, vol. 1); cererea formulată de către V. Grigoriu adresată Comisarului de poliție Dondușeni (f.d. 31, 33 vol. 1); raportul de examinare medico-legală nr. 223-d din 09.08.2012 (f.d. 35-37); expertiza medico-legală din 19.09.2012 cu nr. 128, efectuată de către medicul legist Iurie Frecăuțanu (f.d. 45); declarațiile medicului legist Iurie Frecăuțanu, date în cadrul primei instanțe (f.d. 59-60, vol. 2); cel de-al doilea raport de expertiză medico-legală nr. 242A din 12.11.2012, efectuat de medicul legist Mihail Herescu, (f.d.88-89, vol. 1); declarațiile medicului legist Mihail Herescu, date în cadrul primei instanțe (f.d. 62-63, vol. 2).

Astfel, din textul deciziei contestate rezultă, că instanța de apel a reținut ca probă raportul de expertiză medico-legală nr.242A din 12.11.2012, efectuat de medicul legist Mihail Herescu, acordându-i caracter prioritar în comparație cu raportul de expertiză medico-legală nr. 128 d din 19.09.2012, întocmit de către medicul legist Iu. Frecăuțanu, motivînd, că *”medicul legist M. Herescu și-a bazat concluziile reieșind din datele clișeiilor radiologice nominalizate în fișa medicală a bolnavului, ce nu i-au fost prezentate lui Iu. Frecăuțanu, fapt ce denotă că cea de-a doua concluzie este bazată pe date obiective, fiind mult mai amplă”*, totodată făcînd referire la explicațiile medicilor-legiști Iu. Frecăuțanu și

M. Herescu, date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță (f.d.242 v.3), contrar prevederilor art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, care stipulează, că judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În această ordine de idei, se reține, că instanța de apel a lăsat fără răspuns, argumentul apărării privind divergențele apărute între cele două rapoarte de expertiză, privind gravitatea vătămărilor corporale și legătura de cauzalitate între lovitura aplicată de inculpat cu consecințele survenite, eroare de drept, ce se încadrează în pct.6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Or, se constată, că de către apărare acest argument a fost înaintat atât pe parcursul urmăririi penale, cât și pe parcursul judecării cauzei în prima instanță și apel, fiind solicitată efectuarea unei expertize medico-legală în comisie, demersuri, care au fost respinse, prin încheierile primei instanțe și instanței de apel, încheiere care se contestă de către apărare odată cu fondul cauzei.

Astfel, din raportul de expertiză medico-legală repetată din 15.11.2012, efectuat de expertul Herescu Mihai, rezultă, că a rămas fără răspuns întrebarea nr.5 cu conținutul : ”Dereglarea de lungă durată a sănătății este rezultatul acestor leziuni corporale și oare nu sunt consecințele altor traume avute anterior a victimei?”, expusă pentru soluționare de către Ofițerul de Urmărire penală, conform ordonanței din 07.11.2012 (f.d.76 v.1)

Colegiul lărgit reține, că instanța de apel prin încheierea din 24 ianuarie 2018 a respins ca nefondată, cererea avocatului Ciuru Igor în numele inculpatului privind dispunerea efectuării expertizei medico-legale în comisie, concluzionând că expertiza medico-legală repetată nr.242 A din 12.11.2012 efectuată de medicul legist Mihail Herescu este mai amplă și obiectivă în raport cu cea expusă de către expertul Frecăuțanu Iurie, motivându-și soluția prin analiza explicațiilor medicilor legiști, date în cadrul primei instanțe, totodată, considerând că aceasta corect a fost pusă la baza învinuirii inculpatului Prisacari Corneliu (f.d. 232-234, vol.III).

Analizând textul încheierii menționate, Colegiul constată, că motivarea respingerii demersului avocatului privind numirea expertizei în comisie contravine prevederilor art.101 alin.(3) Cod de procedură penală, care stipulează, că nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată, or, de fapt, pînă la adoptarea hotărîrii în fond, instanța de apel s-a expus asupra acceptării unor probe, și respingerii altora, ce constituie erori de drept, care nu pot fi recuperate de instanța de recurs, contravin principiului contradictorialității, fiind contrare prevederilor art.6 CEDO – dreptului inculpatului la un proces echitabil.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit menționează că, apelantul este în drept să solicite administrarea probelor noi în condițiile prevăzute de art.413 alin. (4) Cod de procedură penală sau cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță în condițiile prevăzute de art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală.

Cu privire la admisibilitatea, concludența și utilitatea probelor noi, se audiază opiniile intimatului și ale celorlalți participanți, care, la rândul lor, pot propune probe noi, întru combaterea celor propuse de apelant.

La fel, se audiază opiniile intimatului și ale celorlalți participanți referitor la necesitatea cercetării suplimentare a probelor administrate de prima instanță.

Potrivit practicii judiciare constante, instanța de apel se pronunță, prin încheiere, asupra cererii de administrare a unor noi probe sau de cercetare suplimentară a probelor administrate de prima instanță, motivând admiterea sau respingerea cererii, în dependență de faptul dacă aceste probe sunt concludente și utile cauzei.

Reieșind din jurisprudența CEDO și practica constantă națională, părțile pot propune probe și cere administrarea lor, aceste cereri putând fi respinse doar dacă proba este impertinentă, în caz contrar va fi încălcat dreptul la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul penal menționează că, reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală coroborate cu cele ale art. 327 Cod de procedură penală, instanța de apel, la cererea părților, poate amâna ședința de judecată pe o perioadă de până la o lună pentru ca acestea să prezinte probe suplimentare în cazul în care ele consideră că probele prezentate în instanță sunt insuficiente pentru confirmarea pozițiilor lor.

Probele prezentate suplimentar se cercetează în ședința de judecată în mod obișnuit. Dacă părțile nu prezintă probe suplimentare în termenul cerut, instanța soluționează cauza în baza probelor existente.

Principiul contradictorialității îl regăsim nu doar în art. 6 CȚEDO, dar și în cadrul procedurii în fața Curții Europene, art. 38 al Convenției stabilind că se va „proceda la examinarea cauzei în condiții de contradictorialitate...”.

Astfel, contradictorialitatea reprezintă una dintre cele mai importante garanții ale procesului penal, părțile fiind într-o situație de egalitate procesuală în fața judecătorului (cauza Machado c. Spaniei (1996)).

În mai multe cauze, Înalta Curte a statuat situații și condiții prin care impune autorităților un anumit comportament pentru a face cu adevărat contradictorială procedura de judecare. Astfel, în cauza Mantovanelli c. Franței, (1997) Curtea impune obligativitatea acordării posibilității părții adverse de a participa efectiv la efectuarea acțiunilor procesuale; în cauza De Haes și Gijssels c. Belgiei (1997) obligă acordarea posibilității rezonabile de a-și pleda cauza în condiții care să nu situeze partea într-un dezavantaj substanțial față de partea adversă; într-o altă speță, Popovici c. Moldovei (2007), Curtea a stabilit necesitatea examinării probelor în prezența ambelor părți.

În esență, dreptul la o procedură contradictorie reprezintă o condiție a procesului echitabil, Curtea Europeană a fost și rămâne preocupată în permanență de felul cum statele contractante asigură respectarea contradictorialității.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel prin încheierea din 24 ianuarie 2018 a respins ca fiind nefondată cererea avocatului privind dispunerea efectuării expertizei medico-legale în comisie, însă aceasta nu a motivat suficient care sunt motivele respingerii acesteia, făcând trimitere în încheiere doar la textul art. 142, 146 Cod de procedură penală.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, „decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, concomitent verificându-se și motivele invocate în recursul ordinar în limita competenței, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct. 10 al prezentei decizii.

11. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului Prisacari Corneliu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Prisacari Corneliu Xxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **06 iulie 2018.**

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Cobzac Elena

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Boico Victor

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
ÎNCHEIERE

06 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
Președinte – Toma Nadejda,
judecătorii – Cobzac Elena, Timofci Vladimir, Țurcan Anatolie, Boico Victor,
a judecat chestiunea corectării erorii materiale din dispozitivul deciziei Colegiului
penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 iunie 2018, în cauza penală în privința lui
Prisacari Corneliu Xxxxx, născut la Xxxxx, originar și
domiciliat în r-nul Xxxxx, sat. Xxxxx.

Asupra chestiunii menționate, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

Prin sentința Judecătoriei Dondușeni din 25 aprilie 2014, Prisacari Corneliu a fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzută de art.151 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Prisacari Corneliu a fost considerat reabilitat.

A fost respinsă acțiunea civilă înaintată de Grigoriu Valentin.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 noiembrie 2015, apelurile declarate de acuzatorul de stat și a avocatului Grigore Grigoriu în numele părții vătămate Valentin Grigoriu au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței primei instanțe fără modificări.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 iulie 2016 a fost admis recursul ordinar declarat de procurorul Pasat Liliana, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 ianuarie 2018 au fost admise apelurile procurorului în procuratura Dondușeni, Vizniuc Sergiu și cel comun al părții vătămate Valentin Grigoriu și reprezentantului său Gheorghe Grigoriu, casată sentința și pronunțată o soluție nouă, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Prisacari Corneliu a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe termen de trei ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În privința lui Prisacari Corneliu au fost păstrate dispozițiile de anunțare în căutare, stabilite prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20.12.2017.

Au fost admise în parte cerințele părții vătămate Grigoriu Valentin cu privire la încasarea prejudiciului, dispunându-se încasarea în beneficiul lui de la Prisacari Corneliu a daunei morale în sumă de 30 000 lei, cu soluționarea daunei materiale în ordinea procedurii civile.

Prin dispozitivul deciziei din 12 iunie 2018 Colegiul penal lărgit a decis: *„Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului Prisacari Corneliu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe Prisacari Corneliu Xxxxx, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.*

Decizia nu se supune căilor de atac.

*Decizia motivată se va pronunța la **06 iulie 2018**”*

Se reține însă că, în conținutul acestui dispozitiv nu a fost indicat precum că *„Prisacari Corneliu Xxxxx urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau acesta nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești”*.

Potrivit art. 249 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, erorile materiale evidente din cuprinsul unui act procedural se corectează de însăși instanța de judecată care a întocmit actul, la cererea celui interesat ori din oficiu. Despre corectarea efectuată instanța de judecată întocmește o încheiere.

Totodată, art. 250 Cod de procedură penală stipulează că prevederile art.249 se aplică și în cazul în care organul de urmărire penală, judecătorul de instrucție sau instanța de judecată, ca urmare a unei omisiuni vădite, nu s-a pronunțat asupra sumelor pretinse de martori, experți, interpreți, traducători, apărători, asupra restituirii obiectelor, corpurilor delictive sau a ridicării măsurilor asiguratorii, precum și a altor măsuri.

Circumstanțele enunțate impun soluția corectării erorii materiale descrise, prin adoptarea încheierii respective.

Conform art. 249, 341 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DISPUNE :

Se corectează eroarea materială în dispozitivul deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 iunie 2018, în cauza penală în privința lui **Prisacari Corneliu Xxxxx**, cu includerea sintagmei *„Prisacari Corneliu Constantin urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau acesta nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești”*

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Toma Nadejda

Judecătorii

Cobzac Elena

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Boico Victor